

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування

Факультет управління, економіки та права
(назва факультету)

Кафедра підприємництва та торгівлі
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з навчально-виховної роботи
_____ проф. Віталій БОЯРЧУК
«__» _____ 2024р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Організація агробізнесу
(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля
(шифр і назва спеціальності)

Львів 2024

Робоча програма дисципліни «Організація агробізнесу» для студентів ОС
«Магістр»
Спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»

Розробник: д. е. н., проф. Губені Ю.Е.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри підприємництва та торгівлі

.

Протокол № 2 від “28” серпня 2024 року

В. о. завідувача кафедри, проф. _____

(підпис)

Юрій ГУБЕНІ

(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії факультету управління,
економіки і права.

Протокол № 1 від “29” серпня 2024 року

Голова методичної комісії, доц. _____

(підпис)

Володимир КОВАЛІВ

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Освітній ступінь: ОС «Магістр»

Напрямок підготовки 076 «Підприємництво та торгівля»

(шифр і назва)

Характеристика навчальної дисципліни: вибіркова

Кількість кредитів - 3

Загальна кількість годин – 90

Індивідуальне науково-дослідне завдання наукова робота

(назва)

Вид контролю: залік

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 2

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 45,2

для заочної форми навчання – 12,5

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Підприємництво у сільському господарстві. Агробізнес

1. Агробізнес як спосіб організації сільського господарства.
2. Аграрний ринок і його вплив на специфіку агробізнесу.
3. Трансформація сільського господарства та формування агробізнесу.
4. Нові та перспективні форми агробізнесу.
5. Сучасні проблеми підприємництва на селі.

Тема 2. Особливі форми господарської діяльності в аграрній сфері

1. Особливі форми господарської діяльності в аграрній сфері
2. Особливості організаційного оформлення господарської та підприємницької діяльності в сільському господарстві. Співпраця і конкуренція «великого» та «малого» бізнесу в аграрній сфері.
3. Фермерське господарство як форма приватного підприємництва у сільському господарстві
4. Селянські господарства – форма господарської діяльності в аграрній сфері

Тема 3. Кооперативні та колективні форми підприємництва у сільському господарстві

1. Колективні сільськогосподарські підприємства та алгоритм і засади їх трансформація під час аграрної реформи.
2. Загальні засади та досвід кооперативної діяльності.
3. Основні засади організації та функціонування сільськогосподарської кооперації.
4. Порядок створення, принципи функціонування та особливості управління виробничими та сервісними кооперативами.

Тема 4. Планування підприємницької діяльності в агробізнесі. Бізнес-планування в агробізнесі

1. Загальні засади планування підприємництва в агробізнесі.
2. Види підприємницьких проектів, їх специфіка і завдання.
3. Мета та основні складові бізнес-плану.
4. Особливості опрацювання бізнес-плану в агробізнесі
5. Комп'ютерні програми у бізнес-плануванні

Тема 5. Організація торгового підприємництва в агробізнесі

1. Особливості організації торгівлі аграрною продукцією.
2. Оптова і роздрібна торгівля сільськогосподарською продукцією.
3. Магазин як головний об'єкт роздрібною торгівлі
4. Поняття «оператор ринку». Сертифікація та вимоги безпечності аграрної продукції.
5. Організація ярмаркової та ринкової (базарної) торгівлі. Організація оптових ринків (приклад ОРСП «Шувар»).

Тема 6. Організація підприємництва у сфері біржової діяльності та публічних закупівель аграрної продукції

1. Принципи та форми біржова торгівлі аграрною продукцією та продуктами харчування.
2. Поняття «біржовий товар» та «біржова партія».
3. Принципи проведення біржових торгів. Особливості здійснення торгів та інших видів діяльності на аграрних товарних біржах.
4. Публічні закупівлі та методика їх проведення. Тендерна документація.

Тема 7. Підприємництво в агробізнесі із залученням іноземного капіталу

1. Суб'єкти підприємництва із іноземними інвестиціями в агробізнесі.
2. Іноземні суб'єкти агробізнесу та продовольчого ринку.
3. Транснаціональні та міжнародні суб'єкти агробізнесу.
4. Спільна економічна діяльність у агробізнесових проектах
5. Міжнародні сільськогосподарські організації та об'єднання. ФАО.

Тема 8. Господарська співпраця агробізнесу з суб'єктами діяльності у сфері HORECA

1. Поняття Хорека (HORECA), його зміст та господарське наповнення.
2. Місце суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу у продуктових ланцюгах агробізнесу.
3. Характеристико основних суб'єктів Хорека.
4. Особливості організації та здійснення рекреаційної діяльності у сільській місцевості.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі					
		л	п	інд.	с.р.		л	п	інд.	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Рік підготовки <u>1</u> Семестр 1						Рік підготовки <u>1</u> Семестр 1					
Підприємництво у сільському господарстві. Агробізнес	12	2	2			8	12	1	0			11
Особливі форми господарської діяльності в аграрній сфері	12	1	1			10	12	1	0			11
Кооперативні та колективні форми підприємництва у сільському господарстві	12	1	1			10	12	1	1			10
Планування підприємницької діяльності в агробізнесі. Бізнес-планування в агробізнесі	12	2	2			8	12	1	1			10
Організація торгового підприємництва в агробізнесі	12	2	2			8	12	0	1			11
Організація підприємництва у сфері біржової діяльності та публічних закупівель аграрної продукції	10	2	2			6	10	0	1			9
Підприємництво в агробізнесі із залученням іноземного капіталу	10	2	2			6	10	0	1			9
Господарська співпраця агробізнесу з суб'єктами діяльності у сфері HORECA	10	2	2			6	10	0	1			9
Разом	90	14	14			62	90	4	6			80

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підприємництво у сільському господарстві. Продуктові ланцюги та їх структура	2
2	Підприємницькі плани та проекти в агробізнесі. Бізнес-планування.	1
3	Організаційні форми підприємництва в агробізнесі.	1
4	Корпоративні та кооперативні форми підприємництва в агробізнесі. Малий і середній бізнес в агарній сфері	2
5	Підприємництво у сфері обігу та торгівлі. Магазины. Супермаркети.	2
6	Організація підприємництва у сфері біржової торгівлі. Біржова партія. Біржовий товар.	2
7	Підприємницька діяльність із залученням іноземного капіталу. Підприємства з іноземними інвестиціями. Іноземні підприємства. Холдинги.	2
8	Економічна ефективність агробізнесу. Прибуток, рівень рентабельності (витрат, капіталу).	2

5. Теми та питання, винесені на самостійне вивчення

№ з/п	Назва питання
1	Підприємництво у сільському господарстві. Агробізнес. Підприємництво та господарська діяльність.
2	Підприємницькі плани та проекти в агробізнесі. Бізнес-плани започаткування власної справи. Інвестиційні бізнес-плани.
3	Організаційні форми підприємництва. ФОП. ФГ, ТзОВ, АТ.
4	Корпоративні та кооперативні форми підприємництва в агробізнесі. Малий і середній бізнес в агарній сфері
5	Підприємництво у сфері обігу та торгівлі. Магазины, супермаркети, торгові центри.
6	Організація підприємництва у сфері біржової торгівлі
7	Підприємницька діяльність із залученням іноземного капіталу. Підприємства з іноземними інвестиціями. Іноземні підприємства.
8	Економічна ефективність агробізнесу

6. Методи навчання

1. Словесні методи – лекція;

2. Наочні методи – слайди презентацій, матеріали Moodle;

3. Практичні методи - практичні роботи, реферати.

7. Методи контролю:

1. Усне опитування - індивідуальне;

2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка - вирішення ситуаційних задач, підготовка рефератів, контрольні роботи;

3. Практична перевірка - виконання практичної роботи;

4. Стандартизований контроль - тести.

Види контролю: поточний контроль, проміжна та семестрова атестація, іспит

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота (разом 100 балів ECTS)								Сума
модуль 1 - 50 балів				Модуль 2 - 50 балів				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
10	10	15	15	10	10	15	15	

9. Методичне забезпечення

Підручники і навчальні посібники; навчально-методичні матеріали до семінарських та практичних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

10. Рекомендована література

Основна

1. Конституція України. – К.: Основи, Українська правнича фундація, 1995.
2. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 20.06.97р. // Агрокомпас. – 1997. – № 10.
3. Про лізинг: Закон України від 16.12.97р. // Агрокомпас. – 1998. – №2.
4. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.01р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12
5. Губені Ю. Е. Основи підприємництва та агробізнесу : Навчальний посібник. – Львів: Українські технології , 2002. – 256 с.
6. Губені Ю., Андріїв В. та ін. Підприємництво і агробізнес: навчальний посібник. – Л.: НВФ Укр. технолог, 2012, - 325с.

Допоміжна

7. Аграрне законодавство України: проблеми ефективності / за ред. В. Семчака. – К.: Наукова думка, 1998.
8. Бізнес-план підприємства. – К.: Вища школа, 2015.
9. Бідзюра І.П., Збарський В.К., Ільчук М.М. Основи підприємницької діяльності. – К.: - 2001.
10. Гудзинський О.Д. Менеджмент у системі агробізнесу. – К.: Урожай, 1994, 240 с
11. Губені Ю. Е. Аграрна реформа у Чеській республіці: від “оксамитової революції” до європейської інтеграції. Приклад гідний наслідування. – Л.: Українські технології, 2002.
12. Губені Ю., Магійович І. Іванов А. Як відкрити власну справу: практичні поради і рекомендації. – Л.: Українські технології, 2011.
13. Губені Юрій. Організація агробізнесу і підприємництва. Курс лекцій. – Л.: ЛДАУ, 1998.
14. Довідник з агробізнес менеджменту 2000-2001.– Л.: 2000, 167 с
15. Економіка виробничого підприємництва // За ред. Петровича Й.М. – Львів: Оксарт, 1996.
16. Зіновчук В.В. Організаційні основи сільськогосподарського кооперативу. –К.: Логос, 1999.
17. Інґелсбі Джен, Гофф Джеймс Як створити кооператив. – К.:ВОКА, 1994.
18. Киселев А.П. Теория и практика современного бизнеса. – К.: Либра, 1995.
19. Кісільов А. П. Основи бізнесу. – К.: Вища школа, 1997.
20. Львівська Аграрна палата. За ред. М. Гладія. – Львів: Центр приватизації та аграрної реформи, 1998.
21. Мельник Л.Ю. Основи підприємництва та ринкової економіки. –К.: Основи, 1995.
22. Основи підприємницької діяльності та агробізнесу: навч. посібник. /за ред. проф. І. Червена/. – Миколаїв : МДАУ, 2008, 290 с
23. Підприємництво в аграрній сфері економіки. //За ред. Саблука П.Т. – К: ІАЕ, 1997.
24. Підприємницька діяльність та агробізнес : підручник / за ред. М. Ільчука, Т. Іщенко. - К. : Вища освіта, 2006, 544 с
25. Приватне підприємництво в Україні. – К.: КНЕУ, 2008.
26. Семенов В. Ф., Сіваченко І. Ю., Федоряка В. П. Загальний курс агробізнесу. – К.: Знання, 2000., 301 с.
27. Слав'юк Р. А. Асоційовані форми аграрного бізнесу: особливості утворення, практика функціонування, перспективи регулювання: Монографія. – Луцьк: Вежа, 2000.
28. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємства: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2000
29. Філіпович С. Г. Як створити селянське (фермерське) господарство. – Л.: ЛДФПСФГ, 2000.
30. Шаас Марвін. Кооперативи: принципи і практика. – К.: ВОКА, 1994.
31. Шевеленко С. Д., Федів І. І. Підприємництво і підприємницька діяльність. – К.: Вища школа, 1997.

32. Drucker P. F. Inowacje i przedsiębiorczość. Praktyka i zasady. – Warszawa: PWE, 2012.
33. Entrepreneurial Thinking. Student Edition. – Oklahoma: MAVCC, 1995.
34. Kamerschen D. R., McKenzie R. B., Nardinelli C. Ekonomia. – Gdańsk: Fundacja gospodarcza NSZZ “Solidarność”, 1991.
35. Rosenberg Jerry. M. Dictionary of Business and Management. – D.: John Wiley & So. Inc., 1994.
36. Shelman, L. Mary. The Agribusiness Systems Approach: Cases and Concepts. / International Agribusiness Management AIS, Boston: MA Harvard Business School, 2001, p. 47-51
37. Svatoš M. Ekonomika podniku v tržnim prostředi. – Praha: Akademie J.A. Komenskeho, 2013.
38. Sykes G. Poultry. The Modern Agribusiness. – London: Crosby Lockwood & Son, 2003.
39. Sylwestr Makarski, Maria Grzybek. Marketing w gospodarce żywnościowej. – Kraków: AR, 2007.
40. Wawrzyniak B. Zarządzanie w ktyzysie. Koncepcja. Badania. Propozycje. – Warszawa: PWE, 2004.
41. Woś Awgustzn. Agrobiznes: makroekonomika. t. I – Warszawa: KeyText, 2016.

11. Інші інформаційні ресурси

1. Книжковий фонд та каталог читального залу Львівського НУП (м. Дубляни, вул. В. Великого, 1),
2. Львівської національної наукової бібліотеки ім. Стефаника НАН України (м. Львів вул. Стефаника, 2).
2. Електронні інформаційні ресурси:
  - <http://zakon.rada.gov.ua/>;
  - <http://www.committee.org.ua/>;
  - <http://www.osce.org/>